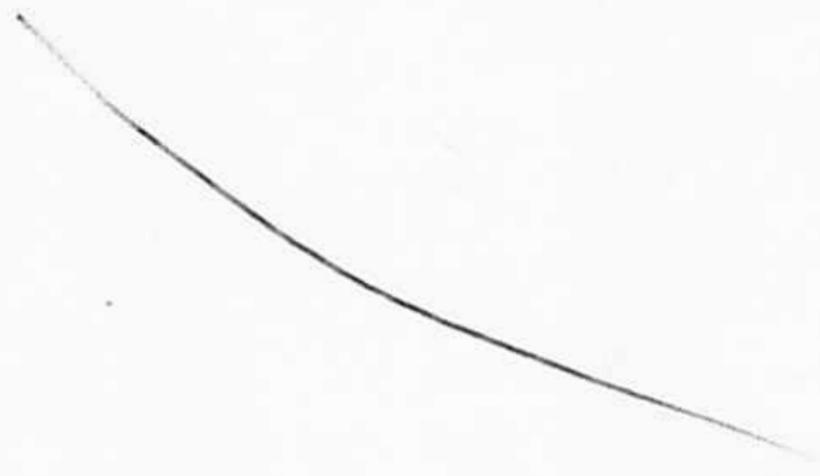

1 - 020

געטא פֿעט - פֿאַר פֿורן סאַפֿען.

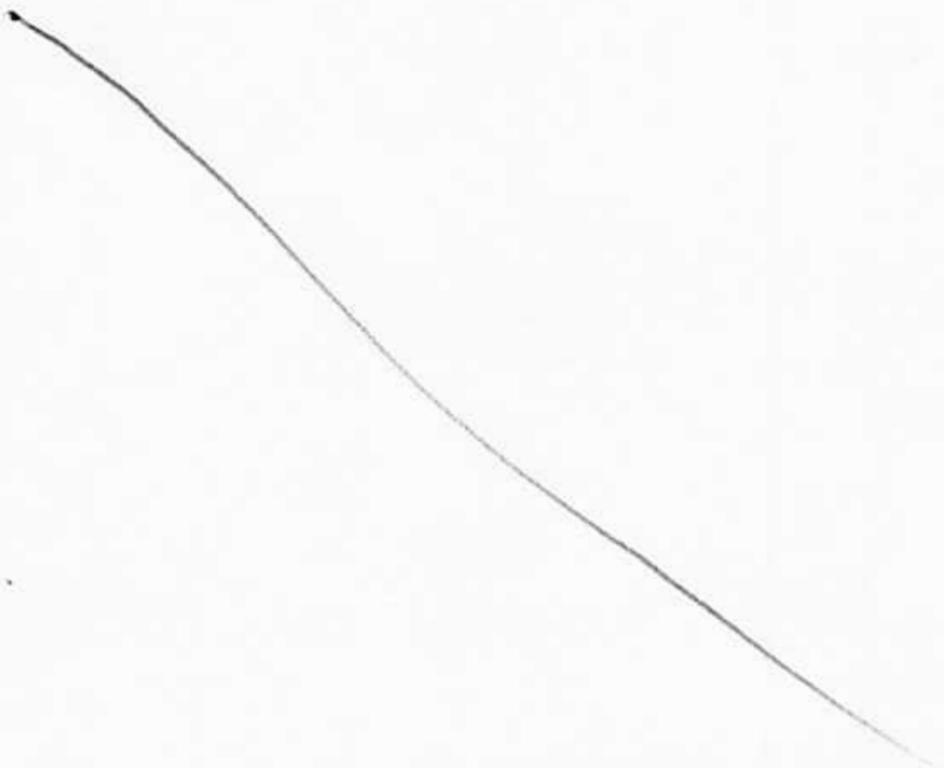
2 - 072

פֶּאֶר פֹּרִי - ט ע פֹּרִי
סֵאֲפֵעַן
ט

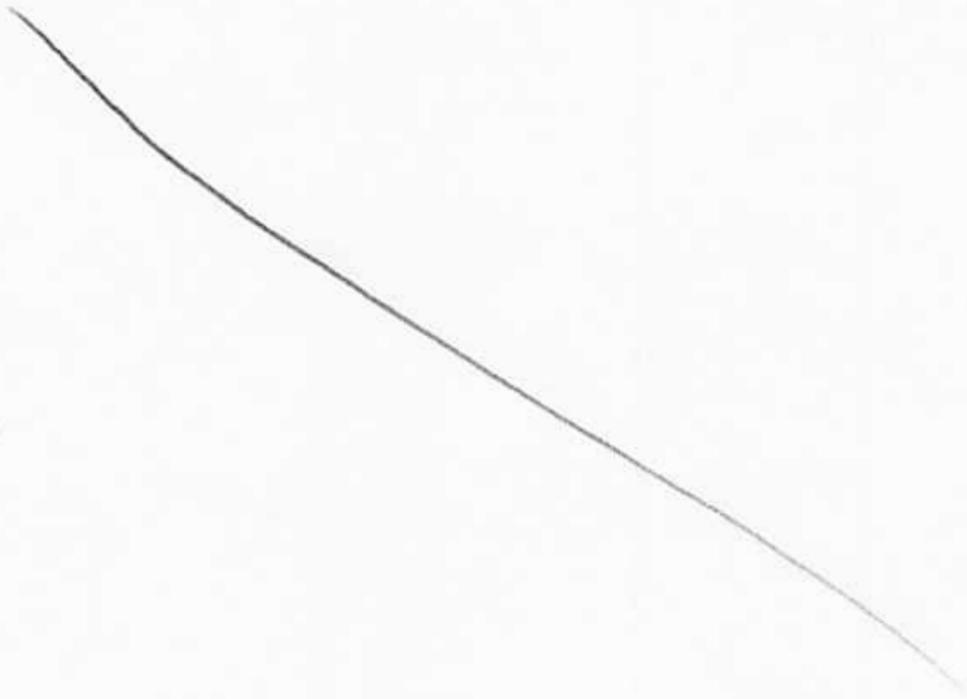
גוס - 3

געסאר ווערט - פאר פֿון סאָווערן.

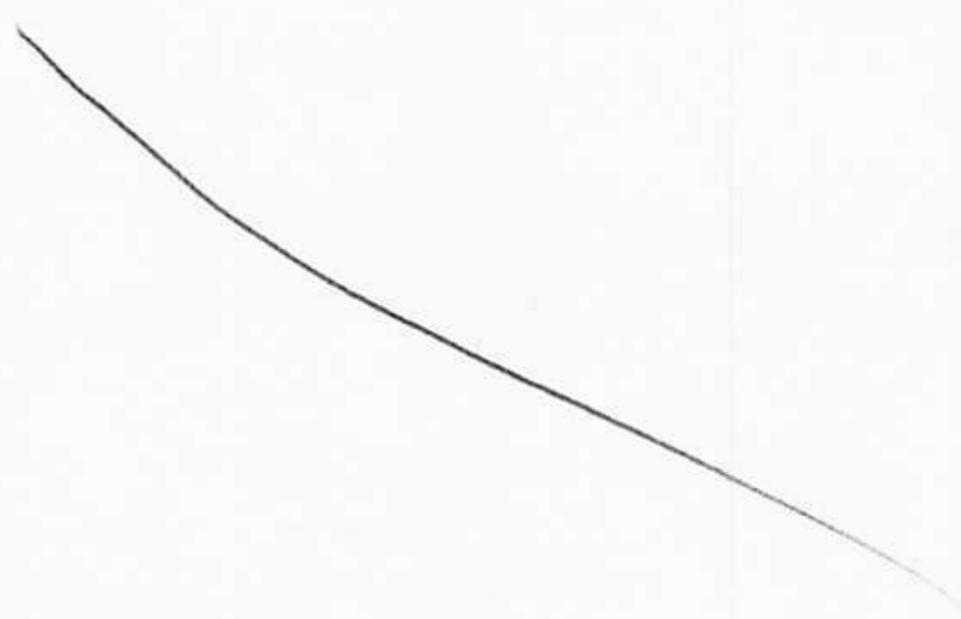
גיס - 4

(ג ע) ס א ר ט י ר ט - פֹּאֵר פֹּוֹךְ סֵאֲרֵטִירָן.

5. 200

ג ע ס א' ר ט ע ו ר ט - פ א ר פּוּל ס א ר ט ע ו ו ע ג.
T T

געט דר ט | געסאָדערט | - פֿאַר אַזן פֿאַדי פֿון סדרן. (???)

1972 "מיט דער צניט זענען דאָ אויסגעוואַקסן שורות -

בערגלעך בני בערגלעך, ווי בייער אין אַ געסדרטן

גאַרטן". ל. ראַכמאַן, פֿער 38, נ' 76, 111.

|| געסדרטקייט | געסאָדערטקייט | - די, באַ. געארדנטקייט,

אינגעשטעלטקייט, רעגלמאַסיקייט.

1972 "זיי האַבן דערלויבט, אין דער געסדרטקייט

פֿון דעם נעבעכדיקן לעבן, אין דעם ריטעם פֿון

איינטאַניקייט, צו אַנטלויפֿן פֿון דער קעגנוואַרט".

ראַזענפֿאַרב, 2, 360.

גס - 7.

געסוידעט | געסוידעט | (ז י ר) - פֿאַר פֿון סודען (ז י ר)

געס ו ד ע ר | געסוידער | - דער, בא. (שנש) (???)

מדינת געסוידער 1153 ארטאגראפ

1956 " אלץ איז דא בארוישט מיט א רעגן=געפלוידער,

// אין די קאסע בלעטער פרעפלט א גרינער געסודער".

שומיאטשער, 3, 132.

געס ו ד ע ר יי | געסוידערני | - דאס, בא. דאס דויערנדיקע

סודען זיך אדער דאס סודען זיך פון א סך מענטשן.

1906 " איז געווארן א געקוק אראפ פון דער ווייבערשול,

איז געווארן א געסודערני". אש, 1, 7.

1921 " קוים האט ער זיך באוויזן אין בית=המדרש

פון שטעטל, איז באלד לעווארן א געסודערני".

אש, 3, 30.

געס ו ד ע ר | געסוידער | - דער, בא. (שנש) (???)

מדינת געסוידער 1153 ארטאגראפיע

1956 " אלץ איז דא בארוישט מיט א רעגן=געפלוידער,

// אין די קאסע בלעטער פרעפלט א גרינער געסוידער."

שומיאטשער, 3, 132.

געס ו ד ע ר י | געסוידערני | - דאס, בא. דאס דויערנדיקע

סודען זיך אדער דאס סודען זיך פון א סך מענטשן.

1906 " איז געווארן א געקוק אראפ פון דער ווייבערשול,

איז געווארן א געסוידערני. אש, 1א, 7.

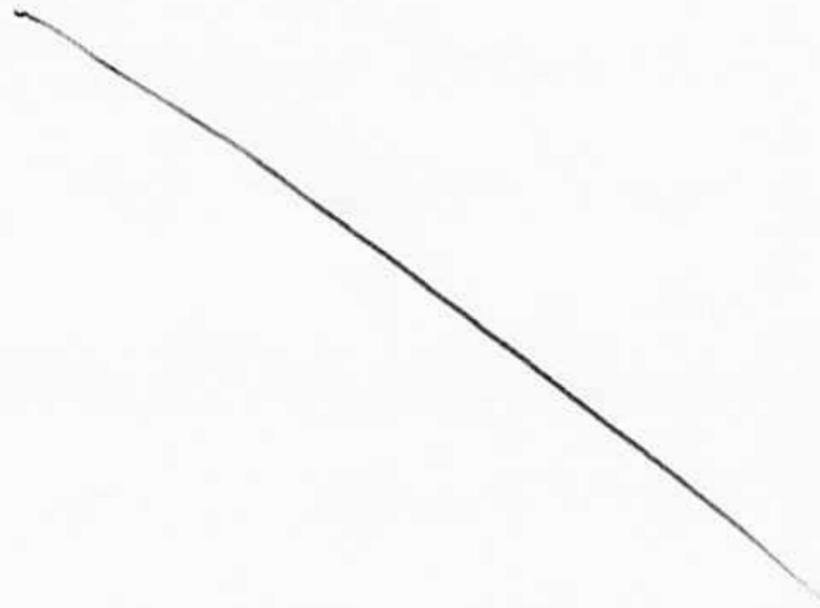
1921 " קוים האט ער זיך באוויזן אין בית=המדרש

פון שטעטל, איז באלד לעווארן א געסוידערני."

אש, 3, 30.

גים - 10.

געסרן יטשעט - פאר פון סוויטשען | הארקאווי |.

געס וויטשער - דאס/דער, בא, פֿפֿ געצוויטשער.

דאס דויערנדיקע סוויטשערן (צוויטשערן) אָדער

דאס סוויטשערן פֿון אַ סך פֿייגל.

1960 " דערפֿאַר האָט אים ר' שמואל |...| געפרוווט

אויסצולערנען די אָנהייבן פֿון חכמת הפֿרצוף,

|...| אַ סך טייטשן פֿון דעם געסוויטשער פֿון די

פֿייגל אין קאַיאָר, אַ געסוויטשער, וואָס איז נייערט

סודות התורה אויף פֿייגל=לשון". י.י. טרונק, פֿער, III/6.

געסוויטשערני - דאס, בא. דזוו דפֿוו.

געס ורשיטש - דער בא. דאס סווישטשען;

פֿיפֿעריי.

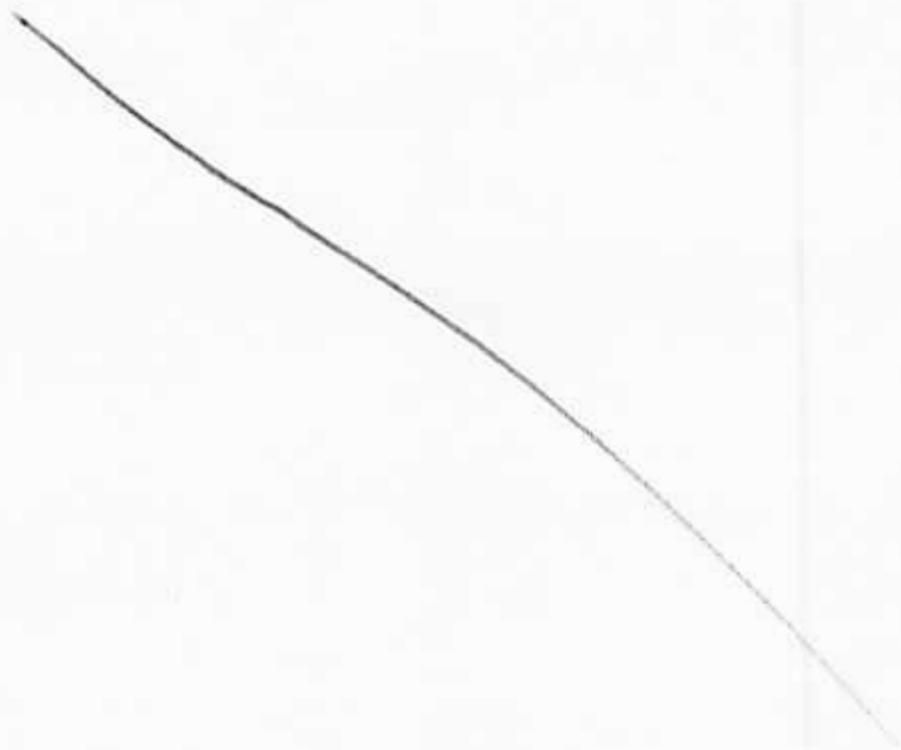
1954 " די פֿארטריקנטע בלעטער |...| האבן געשאַרכט

ביי יעדן ווינטל מיט א געטווישטש פֿון טריקעניש".

מאָן, 1.

13 - 52

געסירישטשעט - פאר פֿונג סווישטשעג.

געטעס וועט ער ט - אדי/אדוו. (אמ? נא?) בנב. (???)

19.. " איך וויל מער ניט זען די בלאַטע געזיכטער -

די שקלאַפֿן באַרויבט און געטוועטערט |...| "

א. ראדוצקי, פֿער 112, 120.

.....

רעד: זאל דאָס וואַרט אַפֿשר קומען פֿון "טוועטשאַפֿ"?

.....

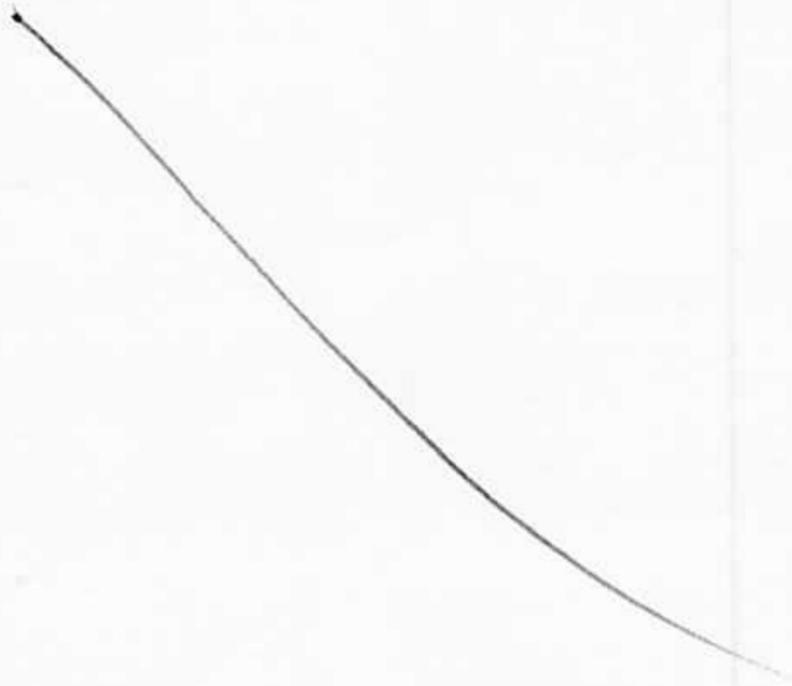
געט פֿרֿט | געסויפערט | - אַדי/אָדוּ. | סטוטש 377 |.

ווי פֿון אַ סופֿר (געשריבן). % די אותיות זיינען

געסופֿרטע.

16 - זא

געסערט | געסאכערט | - פֿאַר פֿונ סחרן.

געטס - די מצפון גאסט. % בעטן (פארבעטן,
אניגלאדן, לאדן) געסט. די בעל-הביתטע ווייסט ווי
שיין אויפצונעמען געסט.

געסטבורן - דאס/דער, = ביכער. 1. דאס בוך ווו.
ס'ווערן אינגעשריבן די געסט פון א האטעל.

1964 " דער אונטערשריפט און אדרעס אין געסטבורן

י'נען געווען אומלעזבאר | = ניט צום קענען
איבערלייענען | ". א. העפטערמאן, פער 155, 22/21.

2. דאס בוך וואָס וועט אַרויסגעלייגט אויף אַן אויסשטעלונג,
פדי די באַזוכער זאָלן דאָרט אַרײַנשרײַבן זײער
מיינונג, אַנינדרוק.

געסט געלט - דאס בא (עלט?) בנב.

גיס - 17/1

רעד: אין קארטל איז קיין ציטאטע ניטא, אבער
 מע פאררופט זיך אויף: י.ל. פרץ, אלע ווערק,
 אויסג, ציקא, ב' VIII, ז' 170. מיר האבן ניט ד
 אויסגאבע.

געסטהויז - דאס הייזער. דזון גאסטהויז.

1877 " עט וואר | = איז געווען | אין שטאט איין איזיאזד
 | = צונויפפאר | פון גרויסע פריצים, דאס עט ווארען
 | = זיינען געווען | פארנומען אלע געסטהויזער | ... ".
 דיק, 85, 43.

א/151

געסטליסטע - די, = ס. רשימה פון פארבעטענע געסט.

1967 " איינע פון די שווערע אויפגאבן | איז | דאס

אויסשטעלן די געסטליסטע". ג. מילער, פער 155, 19/11.

158

18 - 18

געטצעטל - דאס, ען. דוון דפון.

געטקלייד - דאס, ען. מלבוש אין וועלכך מע גייט

אין געסט.

1924 " זעלטן אַנציענד | יק | אין אויך דאָס געטקלייד

פֿון טונקעלן שטאַף | ... | פֿער 11, נ' 50, 20.

174

די פֿראַזעאלאגיע מיט "געסט" זען ביים זוכווארט אין

אַז גאַסט.

סטאטסקעוועזן (זיר). פאר פֿוּג - געס סטאטקעוועזן (???)

20 - 06

געטא יעט / געט ייט - פאר פֿור

סטאיען / סטייען.

געט א ט א י ט - אדי/אדון. (פד) 1. פֿאַרגליווערט,

פֿאַרשטאַרט. % ער האָט נישט ליב קיין געסטאיעטע

מאַנע=קאַשע. די פֿינגער זענען געסטאיעטע פֿון קעלט.

1970 " עס האָט זיך געפֿילט די זיסקייט פֿון פֿאַרפֿרוירן

בלוט און פֿון געסטאיעט פֿעטס". י. ערליך (1), 15.

86

2. | פֿיג, וועגן געשעפֿטן, האַנדל אד"גל) אין שטילשטאַנד.

1956 " בני וועמען קען מען כאַפֿן אַ גילדן פֿאַרדינסט,

אַז אַלץ איז געסטאיעט?" י. אַקרוטני, פֿער 319,169.

84

(21)

געטא פאָ - די באַ, פֿפֿ געשטאפּא. גוטלעכע אונזע

געקירצטער נאָמען פֿון דער "געהיימער שטאט=פֿאַליצי" אין דניטשלאַנד בעת דער נאַצי=הִקוּפּה, אויך די אַגענטן פֿון דער דאָזיקער פֿאַליצי.

1956 "געקומען אין געשטאפּא אין די קליינע בירגערין

אַליין. // צום מלאך=המות זיך געווענדט |...|."

101

מאַרקיש, 10, 143.

1970 "די געשטאפּא וועט מיינען, אַז די געכאַפּטע יידן

זיינען די זיין פֿון בעל=הבית, און ביז ס'וועט זיך

117

אַרויסווייזן דער טעות, וועלן גערוויגיל די זיך

באָווייזן צו אַנטלויפֿן". אַלטמאַן, יזב 7, 312.

|| געטא פֿאַר אַן אַגענט

|| געשטאפּאָווייען - דער, מצ געשטאפּאָוועט. אַגענט

פֿון דער געשטאפּא.

22/1

1967 " זעענדיק פון דער ווייטנס, ווי צוויי געטאפארוצעס

... | פֿירן מיך צוריק אין שטאָט |... | האָט וולאָדעק

זיך אויסגעדרייט צוריק. כְּדִי מִיך פֿון זיי אָפּצוּשִׁיטן".

קארפֿינאוויטש.

1974 " איך האָב גענומען לויפֿן צו די קוטטעס פֿון

וועלדל און אַרײַנגעפֿאַלן גלייך אין די הענט פֿון

א געטאפארויעץ". יזב 17, 348.

געטאפאניק - דער, =עס. דזון געטאפארויעץ.

1959 " געטאפֿאַ - פֿון דעם געטאפֿאַרויעץ |... |

געטאפֿאַרוקע, זעלטענער - געטאפֿאַניק (אין בעלגיע

לויטן פֿ"י פֿון י. טאבאקמאן, אין טראנסילוואניע,

לויט א. וויזעל". נ. בלומענטאל, פער 90, 67.

געטאפֿאַ=אגענט - דער, =ן. 0

131

א/128

100

1947 " הונדערטער יידן |...| וואָס האָבן זיך געוואָלט

ראַטעווען |...| זיינען געמערט געוואָרן דורך

פֿאַליאַקן צו די געטאָפּאַ=אַגענטן" . יזב 8, 210.

120

געטאָפּאַ=אַפֿיציר - דער, ג.

1954 " נאָך דער אַרבעט זיינען די דאָזיקע 15 יידן

געצווונגען געוואָרן זיך צו באַקסן, אונטער דער

קאָמאנדע פֿון אַ געטאָפּאַ=אַפֿיציר" . יזב 10, 84.

106

געטאָפּאַ=באַנדע - די, בא. די מענטשן פֿון דער געטאָפּאַ.

1954 " דער וואַרשטאַט האָט באַדינט אויסשליסלעך די

געטאָפּאַ=באַנדע מיט זייערע פֿאַמיליעס" . יזב 10, 93.

121

געטאָפּאַ=וואַרשטאַט - דער, ג. באַטיט זען פֿריערדיקע

23/1

1954 " בערל קעלבערמאן |...| איז איינער פֿון די

שפֿעטערדיקע 15 ייִדן, וואָס זיינען לעבן געבליבן

אין כעלם גופא, אַרבעטנדיק אין אַ געסטאפּא=ווארשעטאט."

יזב 10, 80.

געסטאפּא=ליניט - די מצ. די אַגענטן פֿון דער געסטאפּא.

1953 " די געסטאפּא=ליניט האָבן, לויט זייער איינזען,

באַשטימט וועמען צום טויט און וועמען צום לעבן."

יזב 3, 468.

געסטאפּא=פֿירער - דער ס/מז דן. דער אַנפֿירער, עלטסטער

אַפֿיציר) פֿון דער געסטאפּא=אַפֿטיילונג אין דעם אַרט.

1970 " דער געסטאפּא=פֿירער האָמאן האָט געמאַכט אַ געיעג

אויף פֿוילישע אינטעליגענטן |...| " יזב 15, 728.

99

130

105

געטאפא=קאמענדאנט - דער, =ן. דער קאמענדאנט,

העכסטער אפיציר פון דער געטאפא אין געגעבענעם ארט.

1970 " |...| ער האט אויפגעזוכט דעם געטאפא=קאמענדאנט

און אים געמאלדן |...|. יזב 15, 847.

144

געטאפא=קעלער - דער, =ן. דאס ארט (ס'רוב אין א

קעלער) ווו. די געטאפא=לייט האבן געפארשט און

געפיניקט די ארעסטירטע.

1968 " כ' וועל שטיין אויף אכטונג, שטום, פאר דיין

העלדנמוט אויך אין געטאפא=קעלער |...|. " .

א. זשעלאזני, יזב 2, 1042.

145

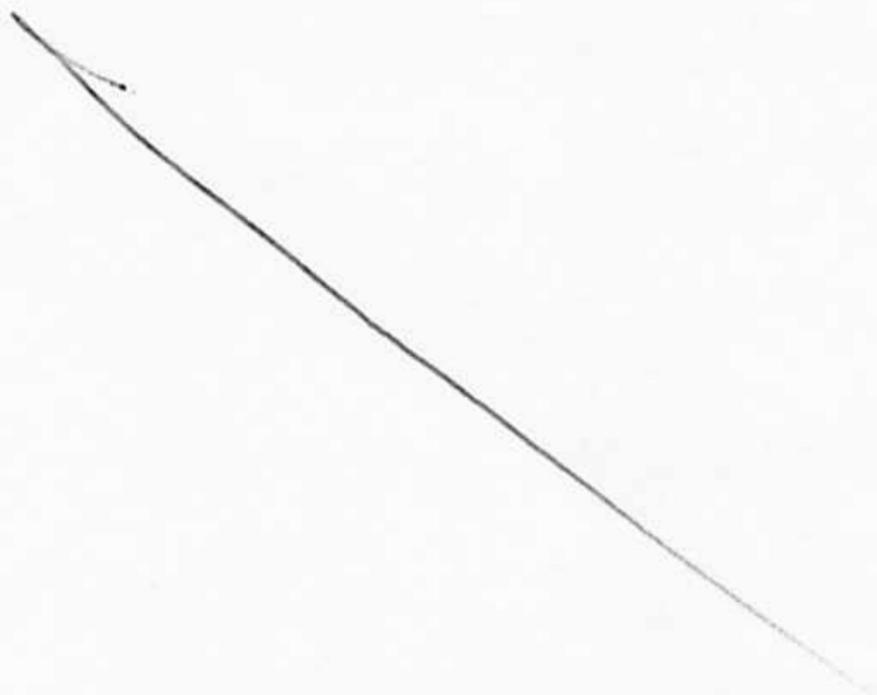
געטאפא=שעף - דער, =ן. דוון געטאפא=קאמענדאנט.

1956 " ארויספארן! - האט ער זיך צום געטאפא=שעף

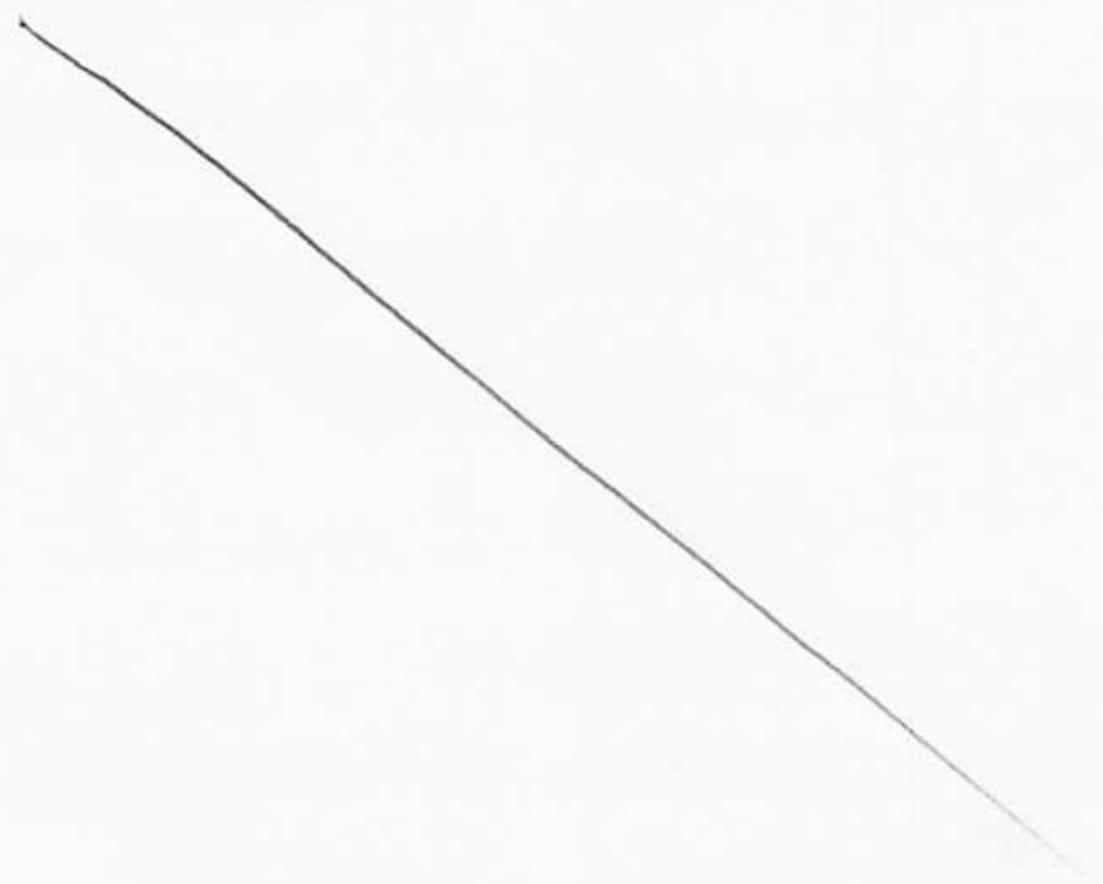
געווענדט, - און אינסטרוקטירן מינדלעך אויף די

ערטער! " מארקיש, 10, 302.

געט אַרבעט - פֿאַר פֿונקטאַרשען.

געטאעט (ז י ר) - פֿאַר פֿון סטאַרעק (ז י ר) .

געטטונג - די בא. גאטטגעבונג, באדינונג
פון געסט.

1626 " ווייטר ברימט זיך איוב ווי גוט ווייטש דז

זייני גזינד האבן איך פיינט גיהט מכח דז ער זיא

154

האט אב גימיט מיט געסטונג דז ער האט איך זיינום

הויז מכניט אורחים גיוועזן". ס'המגיד, 1,

היוב, לא - לא.

1713 " איך דען זעלביגן טאג האט הקב"ה דיא זון

הייט לאזן שיינק דר ווארטן דז אברהם ניט זאלט

153

בישווערט זיין מיט געסטונג". מחזור 1, קיט - א.

גים - 28 .

געסטוקעט - פאר פֿון סטוקען . (???) .

געסטקולאציע - די, ס, פֿפּ זשעסטקולאציע.

באוועגונג מיט די הענט בניים רעדן.

געטטיקולירן - אוטוו, פֿפֿ זשעטיקולירן.

באוועגן מיט די הענט ביים רעדן.

1929 " דער סוחר געטיקולירט שטיל, ענערגיש".

ראוויטש, 1א, 21.

א/157

געסטמעסיק - אדי/אדור. (שנש?) אויפֿן

שטייגער פֿון אַ גאסט בני עמעצן, ניט ווי אַ היימישער.

1925 " |...| תחילת זיצט דער עולם שטייפלעך, געסטמעסיק".

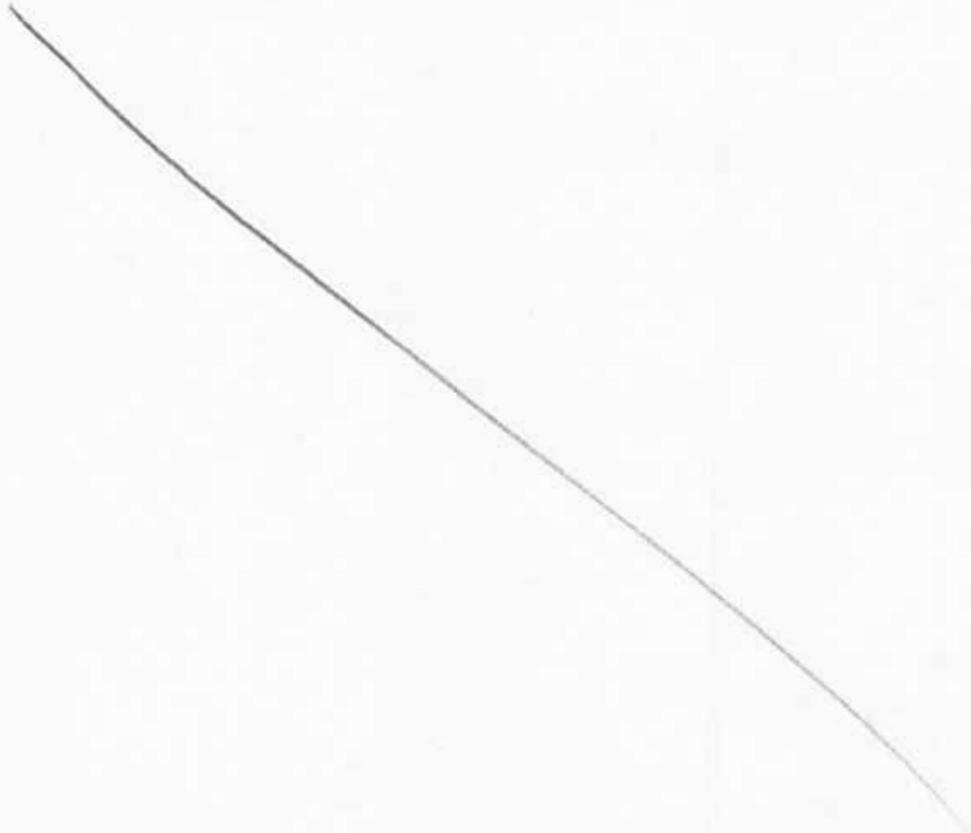
י.י. זינגער, 3, 293.

געסטעכער עט - פאר פון סטעכעווען | הארקאוי | .

ג ע ס ט ע מ פ ל ט - פֶּאֶר פּוֹן סְטֵעַמְפֶּלֶען

אאאא

לג - 34.

געסטעמפּל פּל י ע ר ע ט - פּאַר פּוּן סטעמפּלועוועק.

גים - 35 .

ג ע ט ט ע מ פ ע ו ר ע ט - פֹּאֵר פֹּוֹן סטעמפֿעווען | האַרקאווי .

געטעסענעגערעט - אדי. מיט סטענגעט
(לענטעס, בענדער).

1944 " |...| פֿאַרוואַרפֿן איר שייַן קעפֿעלע מיטן

רויטן געטענעגעוועטן הייבל". שניאור, 8, 238.

געסטער | ג י ש ט ר א - דזון געסטערן; נעכטן

(?נ?)

מה"ד:

... " תמול - גישטרא" . רייכליך 8, איוב, ח - ט.

געטער זיי - דאס, בא. (עלט?) דאס זיין א
גאסט. אין/צו געסטער זיין.

1968 " קיינער האט ניט געפֿעלט | בעת דער דעפֿארטאציע).

|...| מ'איז געגאנגען |...| מיט אַ מיין תּמימות

און שטילקייט, ווי גלניך מען פֿאַרט ערגעץ ווי.

אין געסטער זיין. יזב 20, 308.

165

גסטרייא. □

1781 " זי זאגט ווישן איר גנאדן ניט וויא מיר מיט

אננדר פר עטליכה וואכין צו גסטרייא זיין גוועזין

אונ' האבן שפיל לייט גהאט". אין שין מעשה [...]

164

ם | געסטעריק | ג ע ש ט ר י ג - נעכטיק, פֿון נעכטן. (???)

1541 " איך וארכט דש דער געשטריג פיליגריין אישט

דער בוזוויכט בבא גיוועזן". בבא=בוך, סטר 357.

1717 " אונ' ווען דז (מת) ווער איבר נאכט גילעגן

בידרף ער דיא געשטריגי (תפלות) ניט מתפלל צו זייק".

166

ס' החיים, 2, כא.

געטערן - אדוו. (דטשמ? עלט?) נעכטן.

1867 " און ער ברויכט תשובה צו טאן אויף זיינע

עבירות וואס ער האט געטאן בפועל, אדער וואס יעדער

מענטש ווערט געוואוסט אלע טאג אז געסטערן האט ער נישט

געדינט הש"י ווי ער ברויכט". אנ. ישרי לב, דף ג/ב.

170

1878 " העט איך אנשטאט דיר געווען געסטערן בעטלעגעריק,

וואלט עס מיר פיל מער אינגעטראגן אלס דיר".

דיק, 90, 20.

172

1911 " איך וואלט דיר געראטן, דו זאלסט היינט |איך|

ערגעץ נישט גיין, ווייל דו ביסט נאך אויפגערגעגט

פון געסטערן". קאברין, 1, 76.

168

געסטריק/געסטרט? | מה"ד:

1544 " דער קויניג זאגט צו יהונתן דיא ווארהייט

מיר בידווייט. // ווארום קומט נישט זון ישי ווידר

געסטרט נאך הוייט". שמואל=בון, סטראפע 497.

169

1716 " |...| דען אום זין ער האט גישלאגן זיין

גיזעלן אונ' האט איך נישט פיינט גיהאט נאך געסטרט

נאך אי געסטריק". ס'המגיד, 3, יהושע, דף טו - א.

163

געסטקע - די, ס, פֿפֿ געטקע. (שניידערני) אין אַ געוויסן פֿאַסאָן העמדער און בלוזעס (זעלטן אויך אין קורטקעס, מאַנטלען) - דער אייבערשטער טייל פֿון דער פֿאַלע און פֿלייצע איינגענייט צווישן קאַלנער און אונטערשטן טייל פֿון די לאַפֿעטקעס און ברוסט פֿון אַקסל צו אַקסל. % דער נאָט צווישן דער געטקע און קאַלנער האָט זיך אָפֿגעטרענט.

1844 " העמדער זאָלן זיין א שטיקלעך פֿינף אָדער זעקס, |...| אידעשלעך גענייט, מיט ברינזעס, מיט געטקעס |...| ". ליאָן דאר, 1, 96.

186

1886 " בני זלאַטען אין קאַסטן זיינען שוין געלעגן |...| אָנגעגרייט אַ האַלב טון העמדער מיט |...| שיינע אויסגענייטע געטקעס ". שלום=עליכם, 25, 180.

177

1931 " קענסט דאָך אַפֿלאָזן די נעט, וואָס אויף דער געטקע, וועלן זיי ווערן אַ פֿערטל ברייטער ". ברעגמאָן, 1, 181.

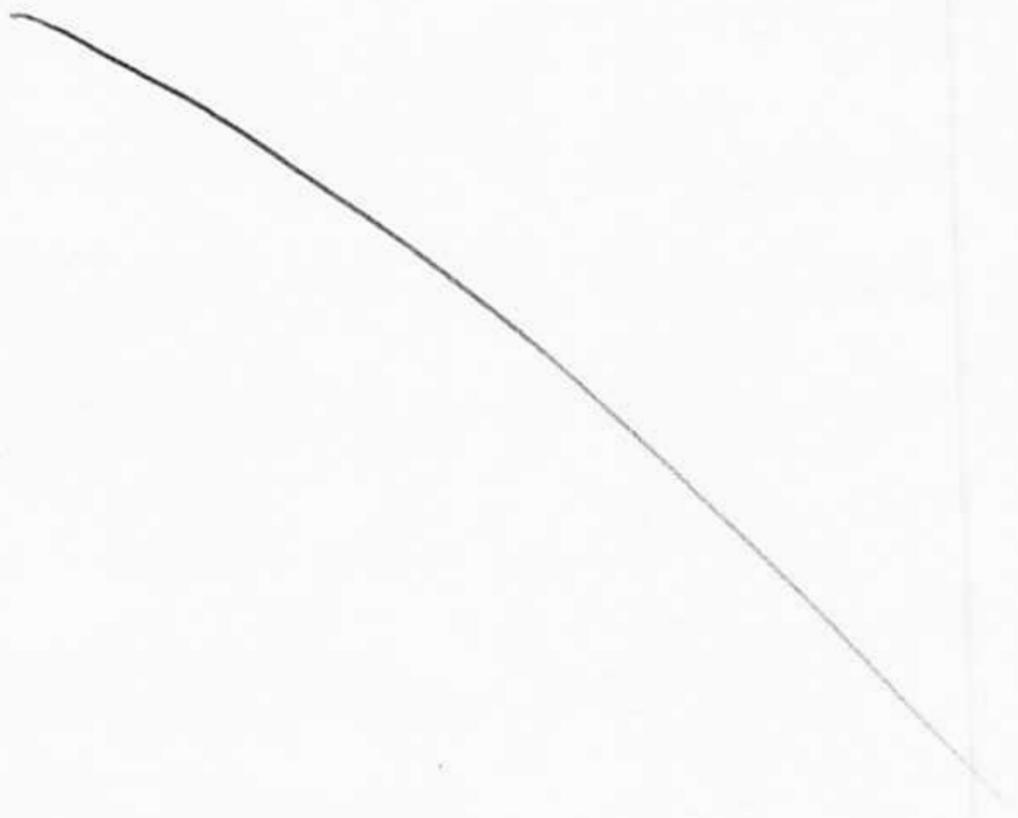
178

1970 " |...| אַ מאַנטל, וואָס האָט געהאַט אַ געטקע ". ערליך (1), 132.

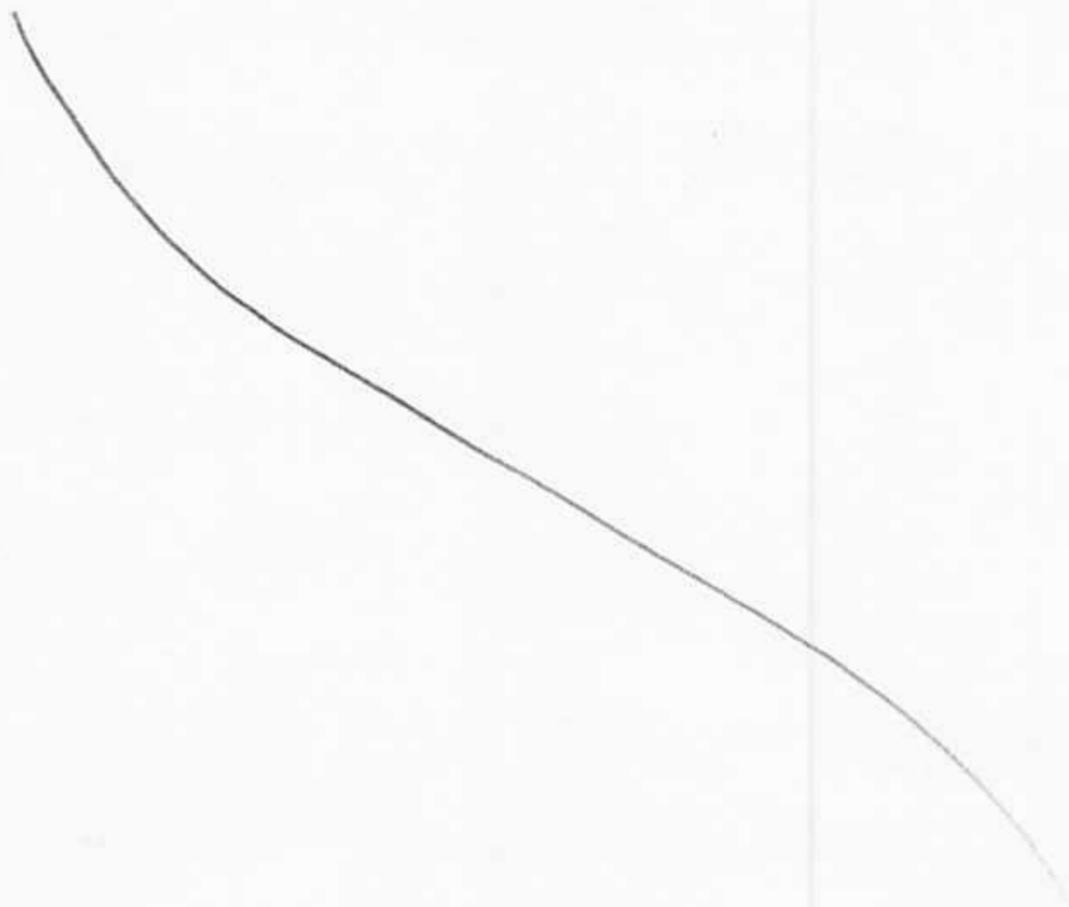
301

42 - 52

געטעסער אַיטעט (ז י ר) - פֿאַר פֿונג סטראַיען (ז י ר).

(ג ע) ס ט ר אַ כ י ר ט - פֿאַר פֿוֹן סטראַכירן.

44 - 52

געטעסער טאשע - פאר פון סטראשען.

45 - 45

ג ע ס ר י ג ע ו ר ע ט - פֶּאֶר פֶּוֹךְ סטרִיגֶוועֶךְ.

46 - 04

געסטרטיקט - פאר פון סטרטיקט.

געטערשטשעט - אדי/אדוו. בנב.

1945 " דער קאָפּ אַ פֿאַרקעמטער // געדיכט און געטערשטשעט,

// אזוי ווי שפּאַגאַטן // און סיווע ווי סטרונעס."

לוצקי, 2, 167.

.....

רעד: קען זיין אז ס'איז אַ גרניז און ס'דאַרף זיין

"געטערשטשעט" - אויפֿגעשטעלט שטניף.

אַבער ווי קומט לוצקי (אַ וואָלינער, ווי איר) צו

פֿויליש?

.....

4/7/11

גע -

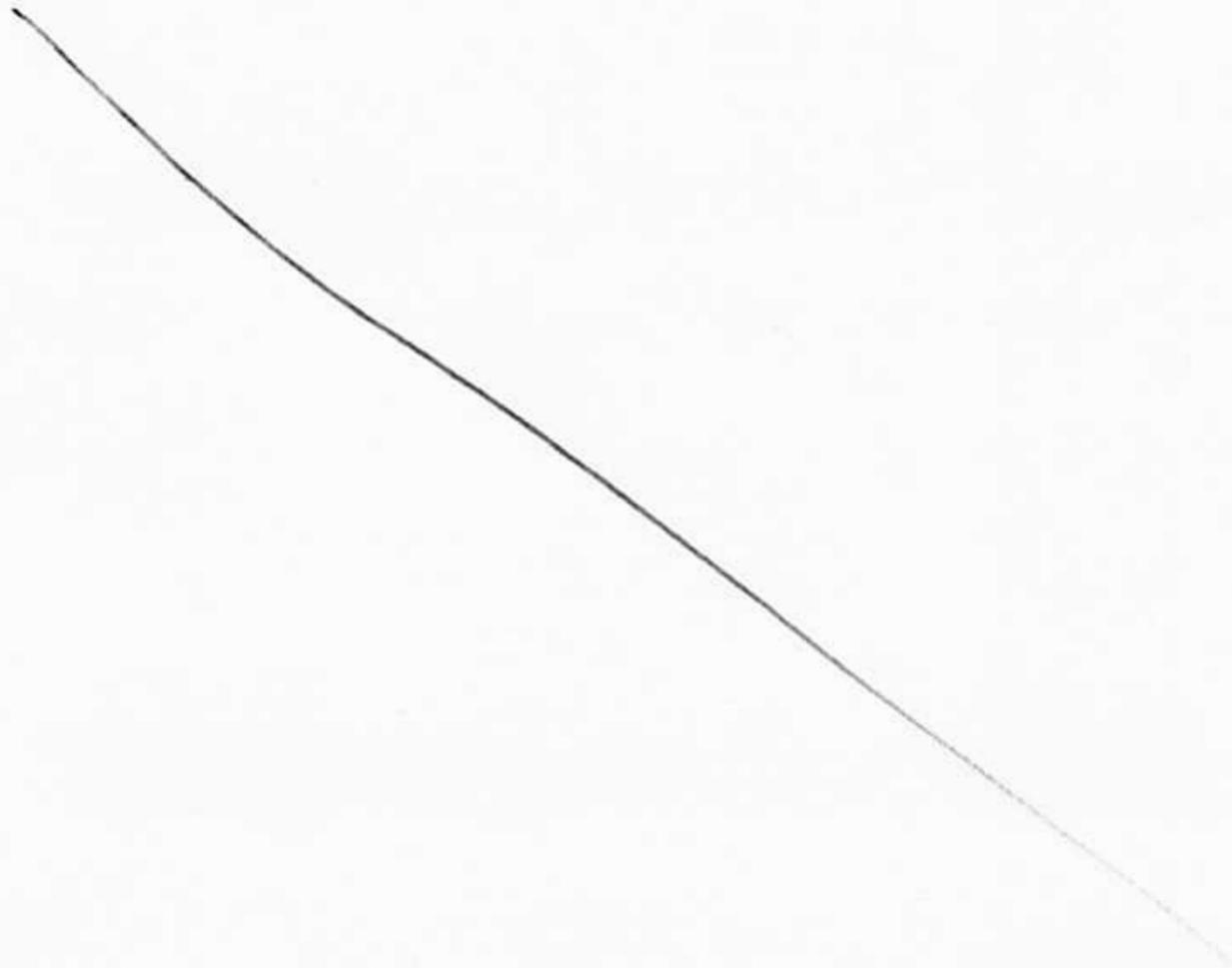
געט י ו ר ע ט - ← געפתיבהט | הארקאורי .

45

48 - 45

ג ע ס י ס ע ט - פֹּאֵר פֶּוֹן סִיטען | האַרקאַווי .

49 - 062

געסיילקעט | געסילעקט | - פֿאַר פֿוּג סילוקן.

געטיל (י) עט - פאר פֿוּך סיל (י) ען.

געסל - דאס, עך. פֿקפֿ פֿון גאס. קליין געסל.
שמאל געסל. געדרייטע געסלעך.

|| געסלדיק - אדי. ווי א געסל, שיכדיק צו געסל.

1924 " פֿאַרנאַכטיקע שאַסיי=רעדלעך און געסלדיקע

פֿריזבע=שורות זינען פֿאַרווּנדערט: - זע, וווּ איז

א/253

טאַקע עפֿעס פֿאַרפֿאַלן געוואָרן דער יונג?"

אַרשאַנסקי, 1, 59.

געסלקע - די/דאס, ס. דזוו געסל, קליין געסל (טייל

מאל ביטולדיק).

1964 " |...| מאַכט ער זיך אַ ברייטלעכן שפֿאַציר דורכן

געסלקע |...| " י. קאַפֿלאַן, 1, 41.

256

... " אין שטיקנדיקע פֿראַלעטאַרישע היזקעס אָדער אין

די געסלקעס פֿון די ייִדישע געטאַס". שטריגלער |מקור?|.

255

51/1

0 הינטער=געסל - דאָס, =עך. (ס'רױב פֿעיאַ) געסל וואָס

געפֿינט זיך ווייטער פֿון די צענטראַלע גאַסן.

1878 " חברה איז זיי באַפֿאַלן, ווי די היישעריקן, |...|

אַזוי אַז זיי האָבן געמוזט אַנטלויפֿן מיט הינטער-געסלעך."

299

מענדעלע, 16, 24.

1931 " די געשעפֿטן אין די הינטער=געסלעך פֿון אַלבאַני

זענען אויסגערעכנט אויף "באַמס". נאָדיר, 221.5

250

7 בלינד געסל - אַ געסל וואָס בניס סוף זיינעם איז

ניטאָ קיין אַרויסגאַנג אויף אַ צווייטער גאַס/געסל.

1935 " דאָס |?| טיפֿע טויער איז געווען אַ נידעריקס און

אַ פֿינצטערס, |...| מיט אַ שמאַל טירל אַרויסצוגיין

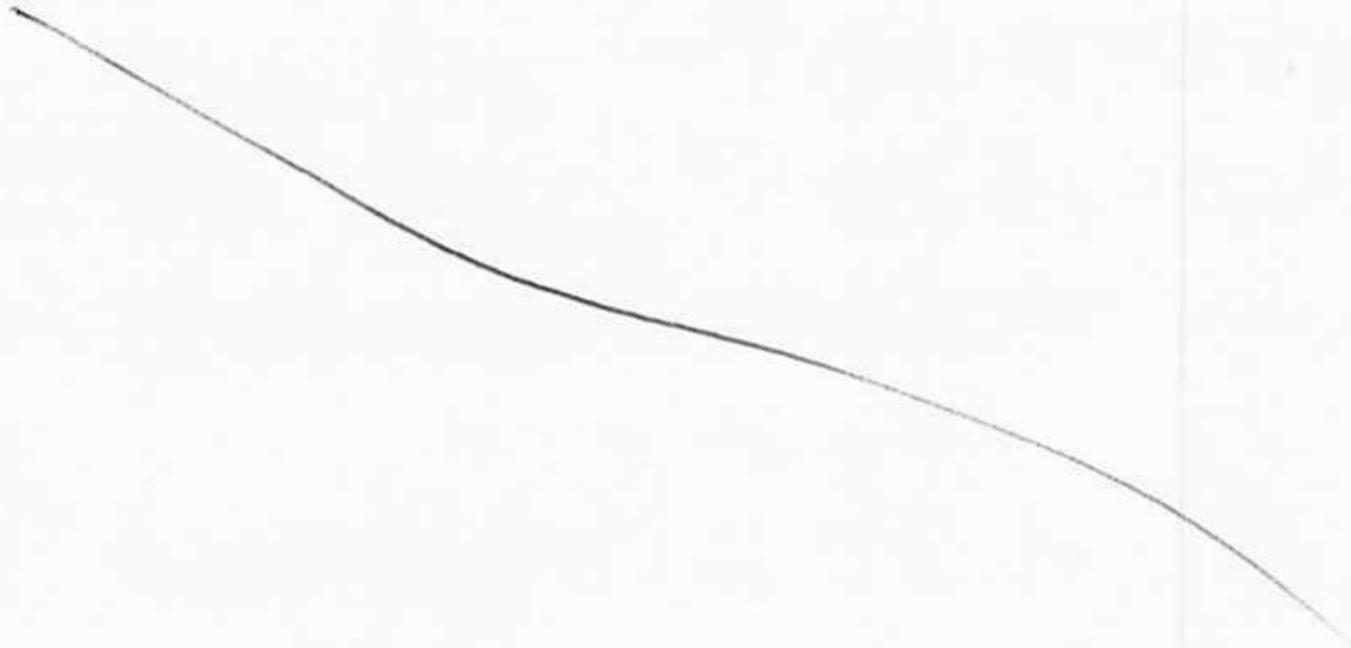
קאנק

אין אַ בלינד געסל " באַשעוויס, 1, 53.

טויב געסל |סטוטש 445| - דזוו דפֿוו.

52 - 012

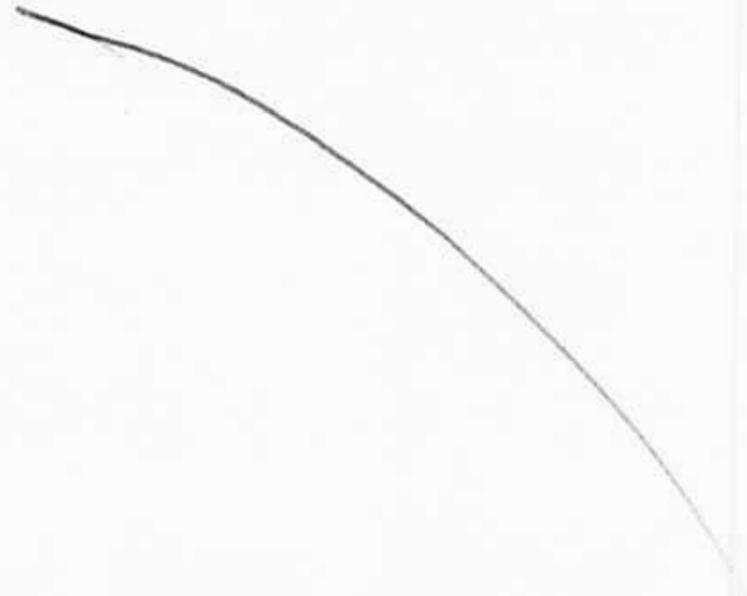
געטלירשעט - פאר פֿון סלירשעט.

52/1 - גע

51

געסליחנט - פֿאַר פֿוֹן סליחה(נ)ען (גלש:מסרן).

53 - 53

געסל ין (י) עט - פאר פֿון סליב (י) עק.

געסמאָהע (עלט) סמאָהע

געסמאָהע - די באַ (עלט) סמאָהע, סלינע/סליונע,

דער אויסשייד אין מויל בניים עסן, בניים וועלן עסן;

"געסמאָהע" ווערט געניצט נאָר אין דער פֿראַגע:

געסמאָהע דיר פֿאַר פֿול! - ס'איז ניט פֿאַר דיר! L7

האַטט טאַקע חשק דערצו, אָבער וועסט עס ניט דערגרייכן!

1888 "אַריינשטעקן די צונג אַהין, אין דעם סדר=העולם,

... | פֿע, מיאוס, פֿאַסט נישט פֿאַן אַ ינדן! וחוז=לזה,

יאַ פֿאַסט, נישט פֿאַסט, קענען דאָ טענות און קשיות טאַקע

אויך גאָר נישט העלפֿן, געסמאָהע איינך פֿאַר פֿול!"

מענדעלע, 3, 251.

.....
 רעד: כ'ווייס אַז האַרקאָווי גיט גאָר אַן אַנדער טייטש,
(אויב)
 אָבער ער לייגט זיך אַבסאָלוט נישט אויפֿן שכל:
 ער טייטשט: געסמאָהע=געשמני = להכעיס. וואָס
 זשע מיינט: "להכעיס אים (דיר) פֿאַר פֿול?..."

*אויב
755
83*

פֿאַר אַרײַנשטעקן (עלט) סמאָהע, סלינע/סליונע

געטמאָהע - די באַ (עלט) סמאָהע, סלינע/סליונע,

דער אויסשייד אין מויל בניים עסן, בניים וועלן עסן;

"געטמאָהע" ווערט געניצט נאָר אין דער פֿראַגע:

געטמאָהע דיר פֿאַר פֿול! - ס'איז ניט פֿאַר דיר! [7

האָסט טאַקע חשק דערצו, אָבער וועסט עס ניט דערגרייכן!

1888 "אַרײַנשטעקן די צונג אַהין, אין דעם סדר=העולם,

... | פֿע, מיאוס, פֿאַסט נישט פֿאַן אַ ינדן! וחוז=לזה,

יאַ פֿאַסט, נישט פֿאַסט, קענען דאָ טענות און קשיות טאַקע

אויך גאָר נישט העלפֿן, געטמאָהע איינך פֿאַר פֿול!"

מענדעלע, 3, 251.

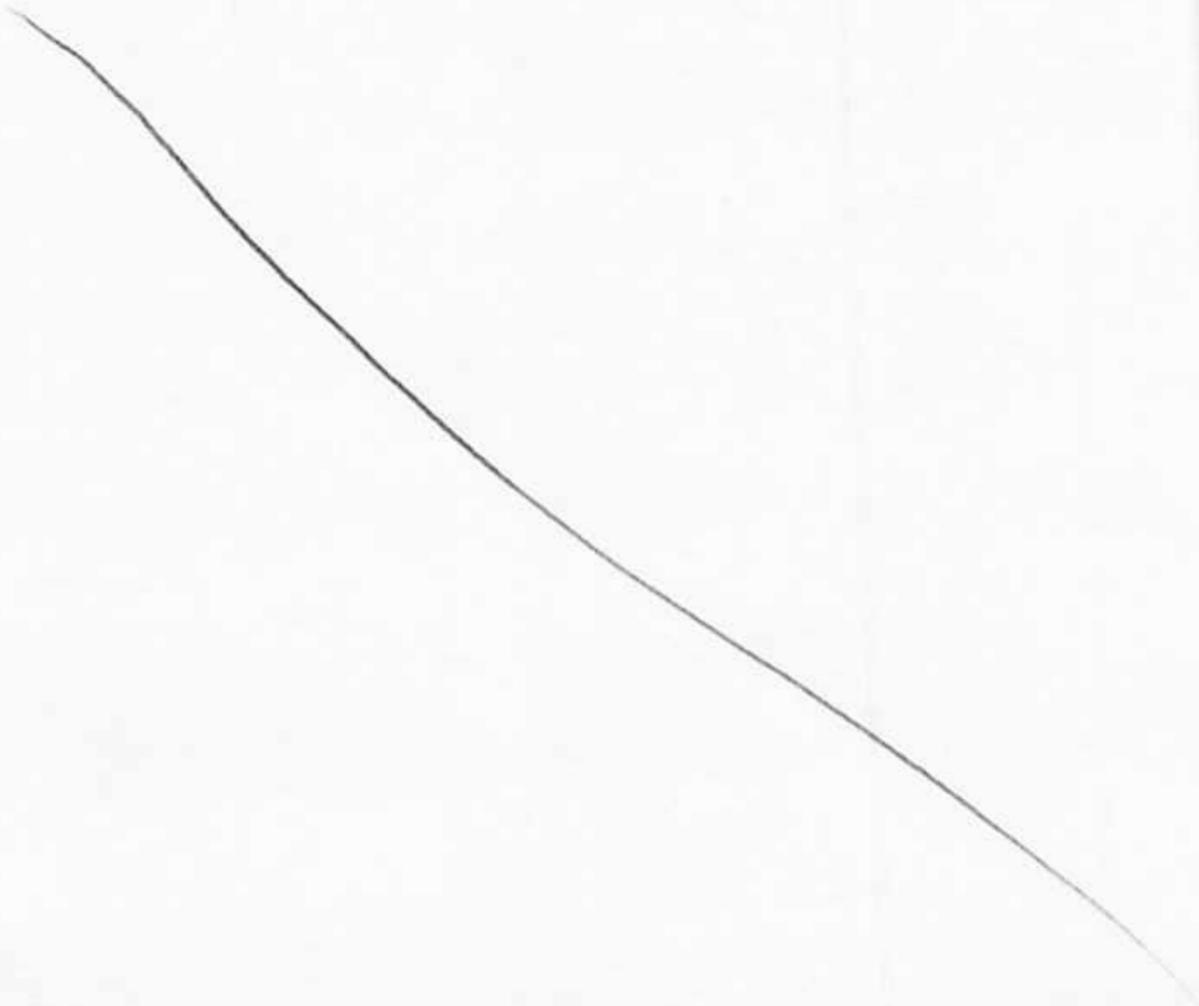
.....
 רעד: כ'ווייס אַז האַרקאָווי גיט גאָר אַן אַנדער טיטש,
 אָבער ער לייגט זיך אַבסאָלוט נישט אויפֿן שכל:
 ער טיטשט: געטמאָהע=געשמני = להכעיס. וואָס
 זשע מיינט: "להכעיס אים (דיר) פֿאַר פֿול?..."

*אויס
55
83*

.56

- 064

געסמאטשקעט - פאר פֿור סמאטשקען.

57 - 57

ג ע ס מ א ל (י) י ע ט - פֶּאֶר פֶּוֹךְ סמאל (י) ע 7.

געטמאטשקע. דזון | 274 סטוטש בא. דאס, בא. - ג ע פ א מ ט ע ג

געטמא'קער עט - פאר פֿון סמאקעווען.

60 ז"ל

ג ע ס מ א ק ע ט - פֹּאֵר פֶּוֹן סמאקען.

ג ע ס מ א ק צ ע ט - פאר פון סמאקצען

62 62

געסמאָרעט - פֿאַר פֿונ סמארען.

69

ע"ס

געטעסמארקעט - פאר פֿון סמארקען.

געס מי קעט - אדי. בנב.

1881 " די מעחה - אז איך וועל שוין דווקא פאגן

א קורצן פראק, קורצע פאוח אויך. א געסמיקעט בערדל -

277

אויך". דלוגאטש, 2, 25.

.....

רעד: איך דעם קארטל שטייט "געסמיקעס", אבער

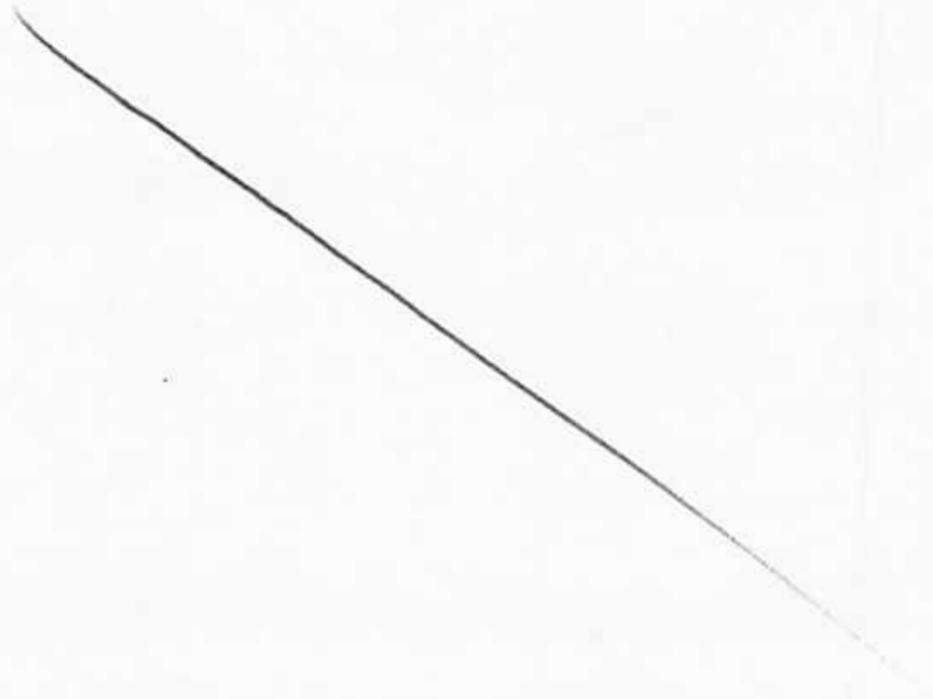
ס'איז געוויס א גרייז פון איבערשרייבער אדער

פון דרוק.

.....

59 - 65

געסמט | געסאמט | - פאר פֿוּן סמען.

געטניפט - אדי/אדוו. בנב.

1864 " דו האָסט בני זיך איין געטניפטע בוטילקע

ראָם, ווּניז עס אָהער". דיק, 13, 27.

א/277

רעד: א) פון קארטל איז ניט קלאר צי ס'איז

Gesnift אדער ~~אדער~~ Gesnift;

ב) עס קאָן אויך זיין אַ ספֿק צווישן "געטניפט"

און "געטניפט", ווי ס'טרעפט אָפֿט בני אַ דיקן.

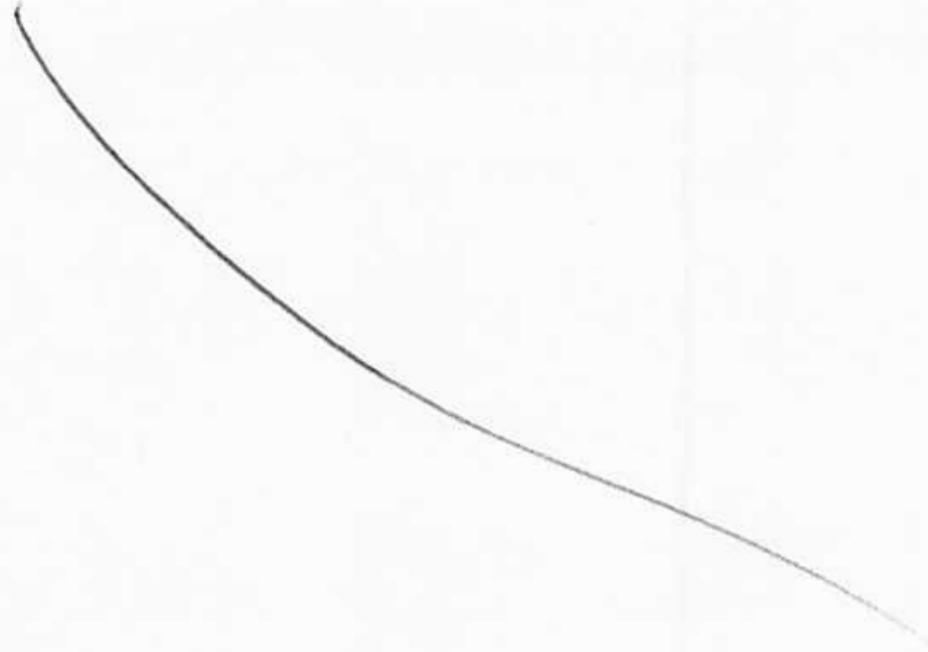
ג) גיכער פֿון אַלץ איז דאָס "געטניפטע" =

געגנבֿעטע, פֿון (גנבֿים=לשון) "שניפֿן".

67.

גז

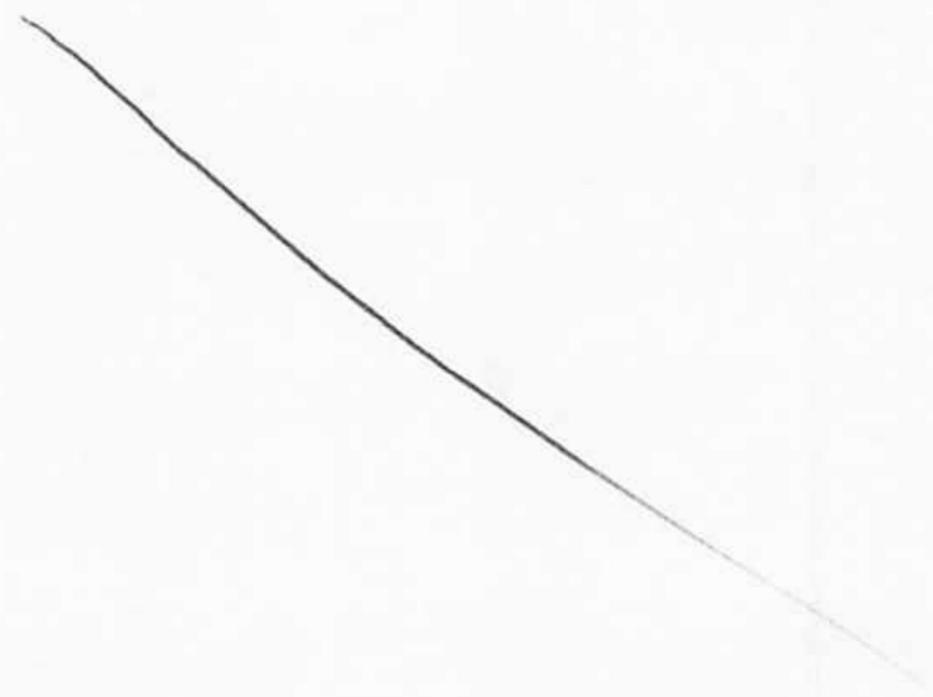
(ג ע) ס ע ר ו ר י ר ט - פֹּאֵר פֹּוֹן סַעֲרוּוִירָן.

ספאזמירק. פאר פֿוּן - ספאזמירק (עג)

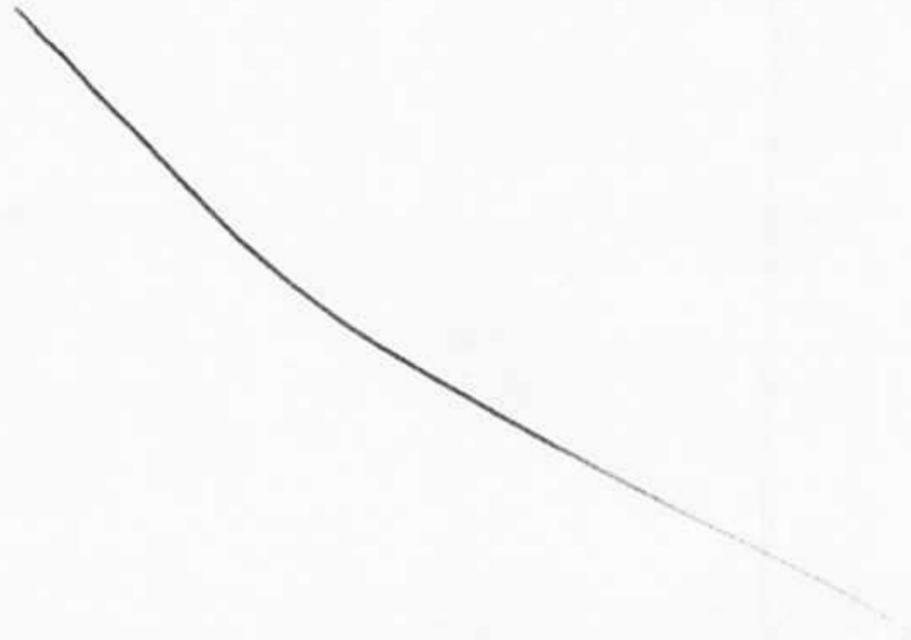

(ג ע) ס פֿ א ט י ק ע ט (ז י ר) - פֿ א ר פֿ ו ן ס פֿ א ט י ק ע ן (ז י ר) .

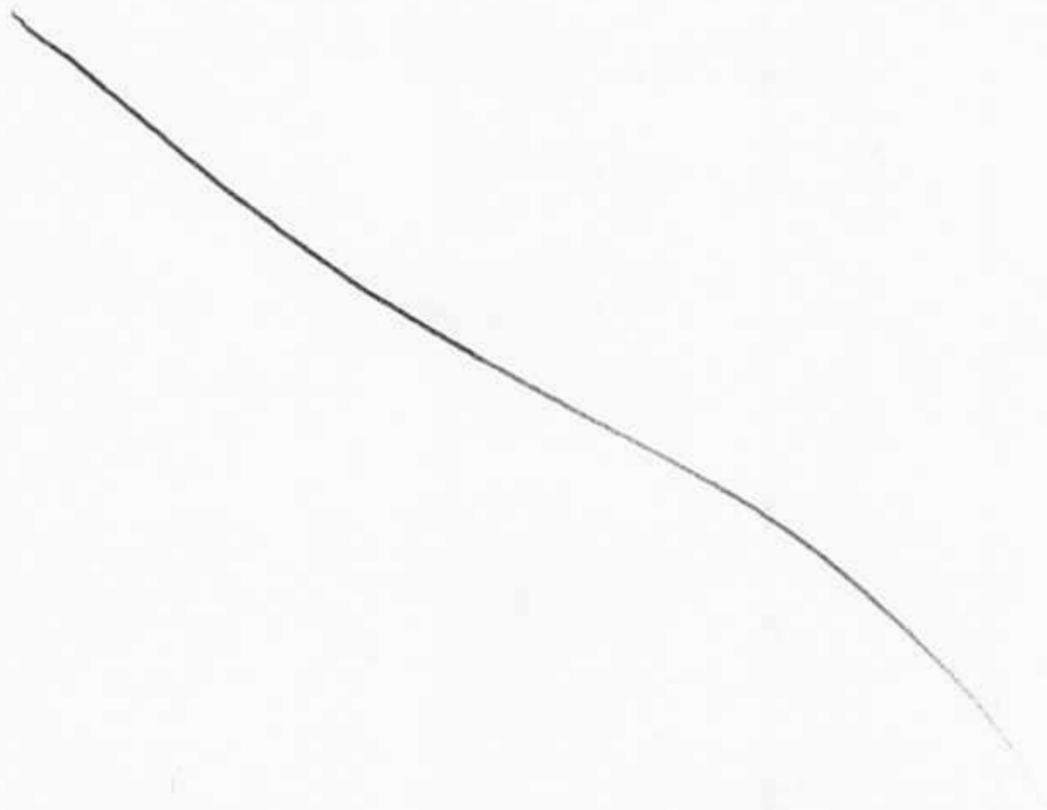
70 - 52

(y g) פֶּטַח לְאֵשׁ עָטָה - פְּאֵר פֶּטַח סְפָאֵל אֵשׁ עָטָה

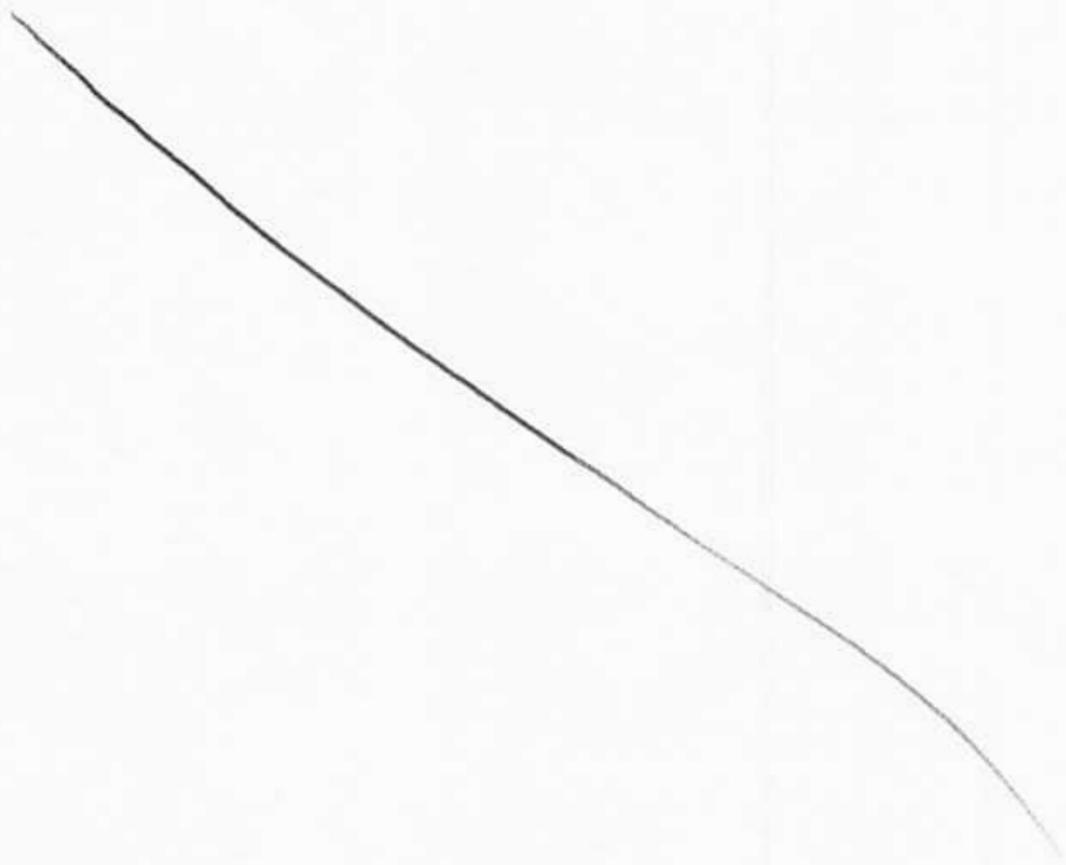

71 - 17

(גע) ספֿעקולירט - פֿאַר פֿון ספֿעקולירן.

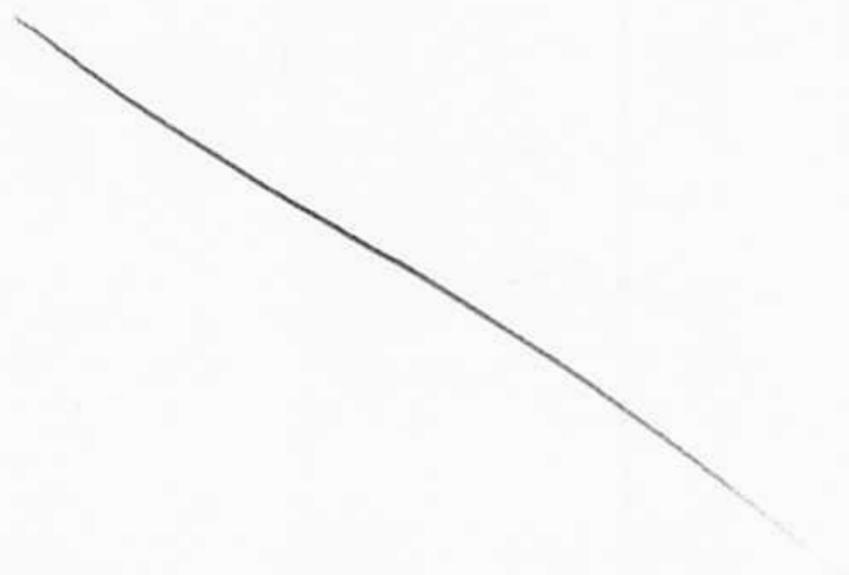

געט פֿטקט | געטאָפּעקט | - פֿאַר פֿוּן ספּעקן.

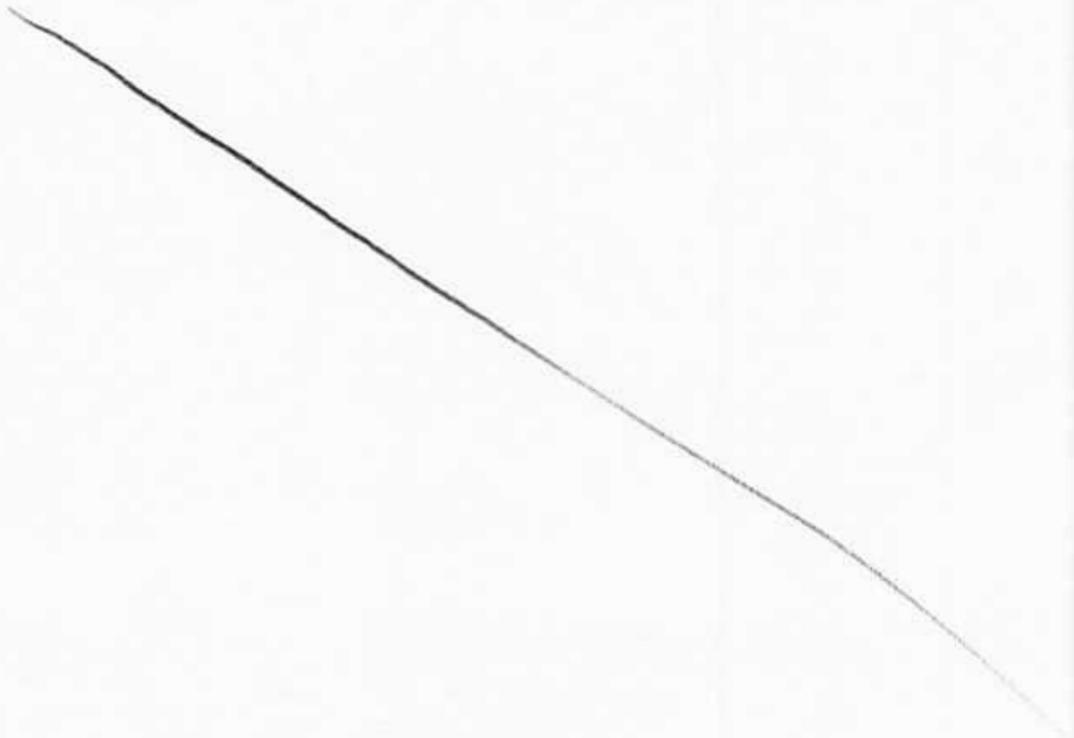
גיס - 73.

געספראַן און עט (זיר) - פֿאַר פֿונ ספראַוועק (זיר).

74 - 75

געסקא וו.ט.ש.ט - פאר פֿון סקאוויטשען.

גס - 75

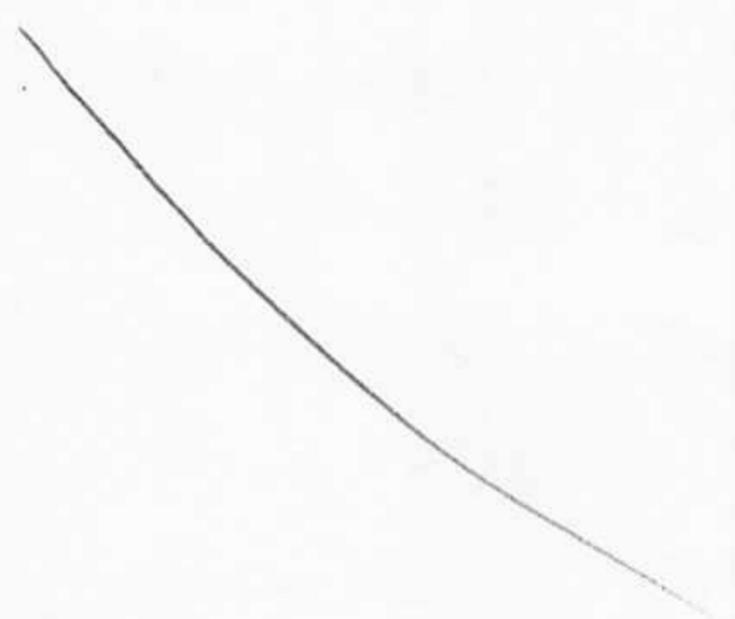
(גע) ס ק א ל י ע ט ש ע ט - פ א ר פ ן ס ק א ל י ע ט ש ע ט (ז י ר).

(גע) ס ק א מ פ א נ י ע ט (ז י ר) - פ א ר פ ו ז

(?נ?)

ס ק א מ פ א נ י ע ז (ז י ר)

געטקלאַרע ווערט - אַדי/אָדוו. [ווייכער ל] אָנגעגאַסן, געשוואַלן.

1939 " די מאַמע איז געלעגן אין בעט מיט פֿול

געסקלאַרעוועטן פֿנים ". פֿערלע, 3, 169.

290

1960 " איר הויט איז געווען געסקלאַרעוועט ווי

מאַרמאַר - גלאַטיק ". פ. שטיינאוואַקס, 68, שטיינאוואַקס

292

רעד: דער אויסטייטש איז לויט סטוטש 117, אָבער
 כ' ביזן אין דעם אַ ביסל מסופֿך. דאָס וואָרט
 קלינגט בפֿירוש ווי פֿון פֿויליש, און אין פֿויליש
 איז נאָר דאָ: לויטער מאַכן, *skłodowac*
 וואָלט אין געטייטשט: געסקלאַרעוועט = בלייך,
 אויסגעבלייכט, און דאָס פֿאַסט בעסער צו די צייטאַטן.

געסקע! - די, =ס. (לד) געסל, קליינע גאס.

1939 " ער טראגט זיך צוריק אין די גוי'ישקע געסקעס

אַרײַן". שניאור, 6, 111.

302

1947 " האב אין זיך געשאַרט // דורך די געסקעס די

אַלטע". סוצקעווער, 3, 444.

303

1967 " נאך איידער די עגלה פֿאַרט אַרויס פֿון די

געדרייטע געסקעס, ווערט דער עולם שיטערער".

299

גראדע, פֿער 69, 2/17.

0 הינטער=געסקע - די, =ס. (לד) דזוו הינטער=געסל.

1957 " זי |...| האָט געפֿרוינט אַרײַנדרײַנגען אין

זאָווילעך דורך הינטער=געסקעס און סטעזשקעס |...|".

295

שניאור, 13, 13.

. 79

~~22~~^А - суа

укссуа города - !! у р о у а

80 - 85

געסקראבעט - פאר פון סקראבעט.

81 - 18

ג ע ס ק ר ו כ ע ט - פֹּאֵר פֶּוֹן סְקֵרוֹכְעֵן.

געסקריטש - דאס/דער בא. | סטוטש 282 .

דאס דויערניקע סקריטשען.

געסקריטשעט - פֿאַר פֿון סקריטשען.

83 | 1

געסקרזעט - פאר פֿון סקרזען.

82

געסקריפֿט - דאס/דער. בא. דאָס דויערנדיקע

סקריפֿט, אָדער דאָס סקריפֿט פֿון אַ סך זאַכן.

1954 " דער פֿאַרטאָג איז פֿול געווען מיט געסקריפֿט

אפֿטאָשן, 17, 120. |...|

316

1972 " דאָס געסקריפֿט פֿון מעבליהאַט געלעכערט דעם

קאָפּ" ראַזענפֿאַרב, 2, 322.

315

|| געסקריפֿטי - דאָס, ען. דזון דפֿון.

געט רח ה | געטרעכע | - די, בא. געשטאַנק, עיפּוש,
שלעכטער ריח.

1975 " ס'שטיבל אירס |...| איז פֿול געווען מיט
אַלערליי חיות: קראַליקעס, ים=חזירימלעך, |...|
הינט |...|. ס'איז דאָרט געווען אַן אַוויר,
אַ געטרעה". באשעוויס, ~~גאָלד~~ 6, 68 - 69.

קאנק

1974 " א געטרעה האָט איר אַ שלאָג געטאָן אין דער
נאָך, ווי נאָר זי האָט זיך דערנענטערט צום קעלער".
עלבערג, 2, 153.

א/323

אַנמאַכן א געטרעה - א) גורם זיין ס'זאל שטינקען. □
2. אַרויסרופֿן אַ קריגעריי, אַ מחלוקת צווישן מענטשן,
אונטערהעצן.

ס'איז נישט קיין משפּחה, ס'איז א געטרעה - וועגן א
שלעכטער, מיאוסער פֿאַמיליע.

86/1

שׁוֹן: אִיטלעכע משפּחה האט זיך איר געסרחה - אין יעדער

פֿאַמיליע טרעפּט זיך אַ מיאוסע נאָך, עמעצער וואָס איז

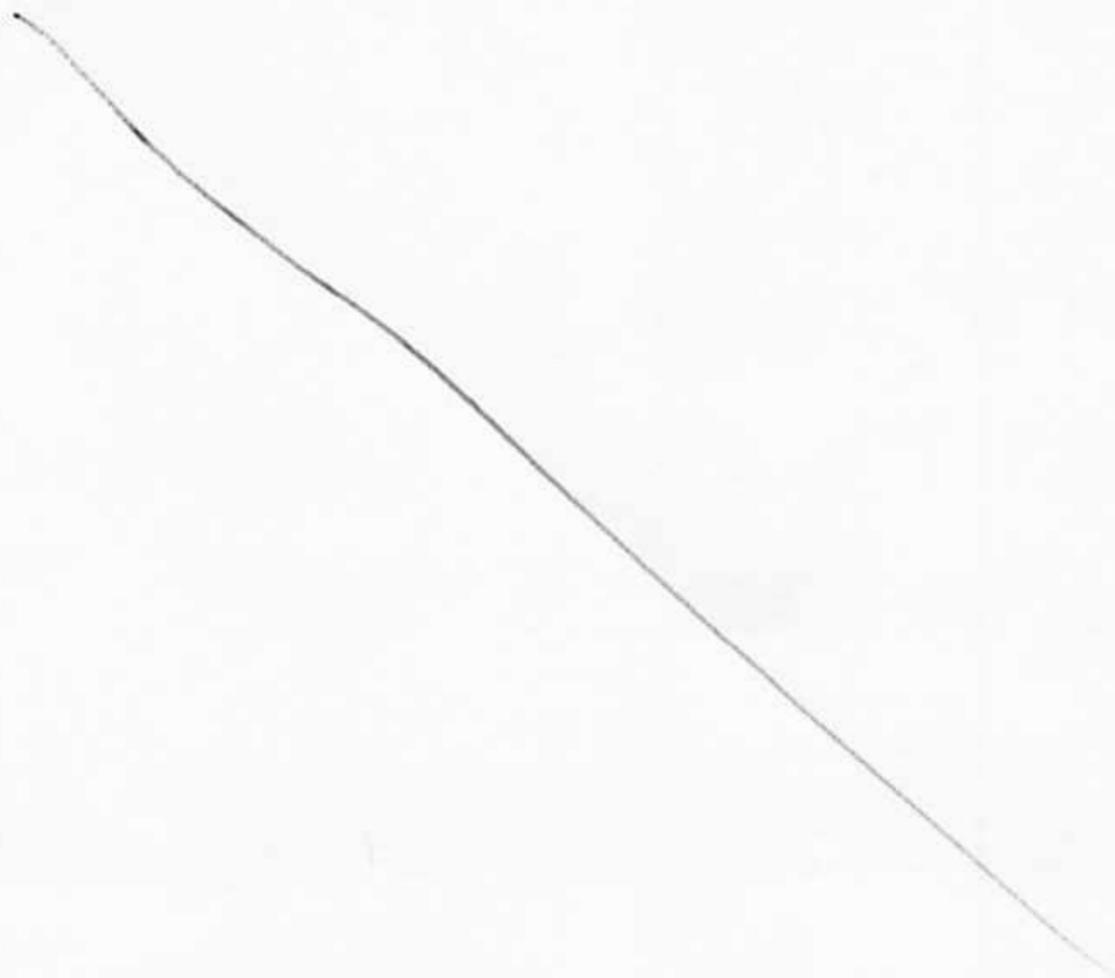
ניט אין אָרדענונג מיט עפֿעס.

אַן אלטער ייִד איז שטוב איז א ברכה, אן אלטע יידענע

איז א געסרחה [ס'אָלען זיך].

רעד: מיר איז ניט קלאַר דער מיין פון לעצטן
 שפּריכוואָרט; אין האָב געהערט דאָס זעלביקע שׁוֹן
 פֿאַרקערט: "אַן אַלטע יידענע ... איז אַ ברכה, אַן אַ
 אַלטער ייִד - אַ געסרחה" - און מ'האַט עס דערקלערט
 לאַגיש: אַן אַלטער ייִד ליגט אויפֿן פֿיעקעלין און
 שטינקט, אָבער אַן אַלטע יידענע פֿאַרעט זיך נאָך אין
 שטוב, קאָכט אָפֿ אד"גל.

געטקריפט - פאר פֿון סקריפט.

87 - 54

געסרעט | געסאַרכעט | - פֿאַר פֿוֹן סרע (ענ) ען.

געסערט | געסערט | - פאר פון סערק. | הארקאוי |

